

רבי שמעון גליצנשטיין זצ"ל

ירושלים

דיוק נוסחת הרה"ק בעל התניא בהגדה שלו (מסלקת תמיהת הגאון רבי עקיבא איגר)

מחידושי תורתו פורסם בחייו בבטאון "התמים" שנדפס בוורשא, ואחר פטירתו פורסמו מחידושי שלו בקובצי יגדיל תורה ירושלים ת"ז (גליונות יא (עמ' 81-82) יז (עמ' 67-68)).
ערך ספר על תולדות הרה"ק ר' דובער אדמו"ר האמצעי מליובאוויטש זצ"ל שהופיע בשנת תשי"ג בירושלים ת"ז. שימש גדולי תורה מפורסמים ובסוף ימיו שימש כמנהל ישיבת "תורת אמת" חב"ד בירושלים.
הקטע שלפנינו שיגר אלינו ע"י ידידנו הרה"ג ר' מרדכי מנשה לאופר שי' רב קהלת ברכת עמליה רובע יא אשדוד, ות"ח לו.

"פנינים יקרים" מפוזרים פה ושם בדברי רבינו הגדול אדמו"ר הזקן בספריו.

להלן אציג אחת מהן לדוגמא:

בסידור התפלה שלו בהגדה של פסח: "אמר ר' אלעזר בן עזריה הרי אני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא שנאמר למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך, ימי חיך הימים כל ימי חיך להביא הלילות, וחכמים אומרים ימי חיך העולם הזה כל ימי חיך להביא לימות המשיח".

במשנה שבמשניות ובגמרא (מס' ברכות י"ב ע"ב) חסרה המלה להביא בדברי בן זומא וישנה רק בדברי חכמים "להביא לימות המשיח".

רבי עקיבא איגר בתוספותיו העיר על כך ואומר: למה שינה בלשון, בדברי בן זומא קאמר ימי חיך הימים כל ימי חיך הלילות, ולא קאמר להביא הלילות וברשת חכמים קתני ימי חיך העולם הזה כל ימי חיך להביא לימות המשיח, למה לא אמר בקיצור כל ימי חיך לימות המשיח?

מתרץ רבי עקיבא איגר זצ"ל דבכרייתא שבגמרא אמר בן זומא לחכמים: וכי מזכירין יציאת מצרים לימות המשיח והלא כבר נאמר הנה ימים באים נאם ה' ולא יאמרו עוד חי' ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים כי אם חי' ה' אשר ה' ואשר הביא את זרע בני ישראל מארץ צפונה גו', אמרו לו [חכמים] לא שתעקר יציאת מצרים ממקומה אלא שעבוד מלכיות עיקר ויציאת מצרים טפל לו. לכן קאמר התנא במשנה להביא לימות המשיח, מרמז שיהיה נזכר יציאת מצרים גם כן ולא שיהיה עיקר, אלא טפלה לשיעבוד מלכיות, ודפח"ח.

אמנם, רבינו הזקן נראה שלא ניחא ליה להעמיס בדברי התנא שבמשנה רמז שבדרש כזה כי הלא הלכות פסוקות משמיענו, לכן השכיל רבינו להגיה ולהוסיף גם בדברי בן זומא את המלה "להביא" הלילות כמו בדברי חכמים להביא לימות המשיח, ואין מקום לתמיהת רעק"א.